

חוק ועדות-חקירה, תשכ"ט-1968¹

1. החלטה על הקמת ועדה

ראתה הממשלה שקיים ענין שהוא בעל חשיבות ציבורית חיונית אותה שעה הטעון בירור, רשאית היא להחליט על הקמת ועדת-חקירה שתחקור בענין ותמסור לה דין-וחשבון.

2. הגדרת נושא החקירה (תיקון: תשל"ט)

(א) בהחלטה על הקמת ועדת-חקירה תגדיר הממשלה את הענין שיהיה נושא החקירה.

(ב) הממשלה רשאית, על פי פניית ועדת החקירה, להבהיר, להרחיב או לצמצם את נושא החקירה.

3. מספר חברי הועדה

ועדת-חקירה תהיה שלוש חברים, זולת אם קבעה הממשלה, לאחר התייעצות עם נשיא בית-המשפט העליון, שהועדה תהיה של מספר לא-זוגי גדול יותר.

4. מינוי יושב-ראש ועדה וחבריה (תיקון: תשל"ט)

(א) החליטה הממשלה על הקמת ועדת-חקירה, תודיע על כך לנשיא בית-המשפט העליון, והוא ימנה את יושב-ראש הועדה ואת שאר חבריה.

(ב) יושב-ראש ועדת-חקירה יהיה שופט של בית-המשפט העליון או שופט של בית-משפט מחוזי או שופט כאמור שיצא לגמלאות או שפרש; היו בועדה יותר משופט אחד, יהיה יושב-ראש הועדה - השופט של בית-המשפט מן הדרגה הגבוהה יותר; ואם היו בה יותר משופט אחד של בית-משפט מדרגה אחת - הותיק שבהם לכהונה באותו בית-משפט.

(ג) מינוי של שופט לחבר ועדת-חקירה אינו טעון הסכמתו של שר המשפטים לפי סעיף 19 לחוק השופטים, התשי"ג-1953.

(ד)² שופט שנתמנה ליושב ראש ועדת חקירה או לחבר בה ויצא לגמלאות או שפרש, יוסיף לכהן כיושב ראש או כחבר של אותה ועדת חקירה.

5. הודעה על הקמת ועדה

הודעה על הקמת ועדת-חקירה, על נושא החקירה כפי שהגדירה אותו הממשלה ועל שמות חברי הועדה תפורסם ברשומות.

6. חילופי גברי

(א) נפטר חבר ועדת-חקירה או נבצר ממנו דרך קבע למלא תפקידו, ימנה נשיא בית-המשפט העליון אדם אחר להיות חבר הועדה במקומו.

(ב) השתנה הרכב ועדת-חקירה, תמשיך הועדה בעבודתה מן השלב שאליו הגיעה לפני השינוי, זולת אם החליטה על דרך אחרת.

7. סדרי עבודה

ועדת-חקירה תקבע את סדרי עבודתה ודיוניה במידה שלא נקבעו בחוק זה או בתקנות לפיו.

8. אי-תלות בסדרי דין ובדיני ראיות

(א) ועדת-חקירה אינה חייבת לנהוג לפי סדרי הדין של בית-משפט, והיא רשאית לקבל כל ראיה שהיא בכל דרך הנראית לה מועילה ולקבוע סדרי חקירתם של עדים; והכל כשאין בחוק זה או בתקנות לפיו הוראה אחרת לענין זה.

(ב) ועדת-חקירה אינה כפופה לדיני הראיות כשאין בחוק זה הוראה אחרת.

9. סמכויות יושב-ראש

(א) יושב-ראש של ועדת-חקירה רשאי, על דעת הועדה -

- (1) להזמין, ולחזור ולהזמין, אדם לבוא לפני הועדה ולהעיד או להציג מסמכים או מוצגים אחרים שברשותו;
- (2) לחייב עד להעיד בשבועה או בהן-צדק בהתאם להוראות החיקוק החל בבית-משפט אזרחי לענין זה;
- (3) לכפות התייצבותו של אדם שלא ציית להזמנה לפי פסקה (1) ולא הצטדק על כך בדרך המניחה את הדעת;
- (4) לצוות על גביית עדות בחוץ-לארץ.

(ב) סמכויותיו של יושב-ראש הועדה לענינים אלה יהיו כשל בית-משפט בהליך אזרחי.

10. דינו של עד

(א) מי שהוזמן להעיד או להציג מסמך או מוצג אחר לפני ועדת-חקירה, חובותיו יהיו כשל נחקר לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות).

(ב) סעיף-קטן (א) אינו בא לגרוע מסעיפים 5א עד 15 לפקודת העדות.

11. סירוב להעיד (תיקון: תשמ"ד, תשמ"ו, תשמ"ז)

(א) מי שנתקיים בו אחד מאלה:

- (1) הוזמן לבוא לפני ועדת-חקירה ולא בא, או בא ועזב ללא רשות את מקום דיוני הועדה בטרם מסר עדותו;
- (2) נדרש להמציא מסמך או מוצג אחר שברשותו לא המציאו;
- (3) נדרש כדין להישבע או להצהיר בהן-צדק ולא עשה זאת;
- (4) נדרש כדין להשיב על שאלה ולא השיב או השיב ביודעין תשובה מתחמקת, רשאי יושב-ראש הועדה, על דעת הועדה, להטיל עליו, אף שלא בפניו, קנס כאמור בסעיף 40(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

(ב) מי שהוטל עליו קנס לפי סעיף-קטן (א) שלא בפניו, רשאי יושב-ראש הועדה, לפי בקשתו ועל דעת הועדה, לעיין שנית בקנס שהוטל, להפחיתו או לבטלו, והוא יבטלו אם שוכנע שהמבקש נמנע מלעשות כנדרש מסיבות שלא היתה לו שליטה עליהן.

(ג) הטייל יושב-ראש ועדת-החקירה קנס לפי סעיף-קטן (א), יודיע על כך מיד בכתב לנשיא בית-המשפט העליון, ורשאי הנשיא או שופט אחר של בית-המשפט העליון, בין לפי בקשת מי שהוטל עליו הקנס ובין בלעדיו, לבטל את הקנס או להפחיתו.

(ד) קנס שהוטל לפי סעיף-קטן (א) ייגבה כמו קנס שהטיל בית-משפט בהליך פלילי.

(ה) מי שהוזמן או נדרש כאמור בסעיף-קטן (א), ולא נענה והוזמן או נדרש שנית ושוב לא נענה, ללא הצדק סביר, דינו - מאסר שנתיים, ואין בהטלת קנס לפי סעיף-קטן (א) כדי למנוע הגשת אישום לפי סעיף-קטן זה.

12. צו חיפוש

ראתה ועדת-חקירה שיש לערוך חיפוש כדי להבטיח הצגתו של מסמך או מוצג אחר הדרוש לחקירה, רשאי יושב-ראש הועדה להוציא צו-חיפוש; הצו יינתן ויבוצע כדרך צו-חיפוש לפי פקודת הפרוצדורה הפלילית (מעצר וחיפוש).

13. איסוף חומר

(א) ראתה ועדת-חקירה שיש צורך באיסוף חומר הדרוש לחקירה, רשאי יושב-ראש הועדה להטיל תפקיד זה על אדם הכשיר לכך לדעת הועדה.

(ב) ראתה הועדה להטיל איסוף חומר על פרקליט מפרקליטות המדינה או על שוטר, יועמדו הללו לרשותה על ידי היועץ המשפטי לממשלה או המפקח הכללי למשטרת ישראל, לפי הענין.

(ג) סעיפים 9(א) ו-10 יחולו על איסוף חומר לפי סעיף זה.

14. דינה של עדות

עדות שנמסרה לפני ועדת-חקירה או לפני מי שהוטל עליו לאסוף חומר כאמור בסעיף 13, לא תשמש ראיה בהליך משפטי, חוץ ממשפט פלילי בשל מסירת אותה עדות.

15. דין אדם העלול להיפגע (תיקון: תשל"ט)

(א) ראתה ועדת-חקירה שפלוני עלול להיפגע מן החקירה או מתוצאותיה, יודיע לו יושב-ראש הועדה במה הוא עלול להיפגע ויעמיד לרשותו, בדרך שימצא לנכון, את חומר הראיות הנוגע לאותה פגיעה והנמצא בידי הועדה או בידי מי שהוטל עליו לאסוף חומר לפי סעיף 13. נפטר אותו אדם או שמחמת סיבה אחרת לא ניתן למסור לו את ההודעה, רשאית ועדת החקירה, אם ראתה שהדבר דרוש לעשיית צדק, להחליט כי ההודעה תימסר לקרוב משפחתו כפי שתקבע הועדה, ויושב ראש הועדה יעמיד לרשותו את חומר הראיות כאמור.

(ב) אדם שהודע לו כאמור בסעיף-קטן (א) רשאי להתייצב לפני הועדה, אם בעצמו ואם על ידי עורך-דין, להשמיע דברו ולחקור עדים, אף אם כבר העידו לפני הועדה, ורשאית הועדה להתיר לו להביא ראיות, והכל בענין הפגיעה כאמור.

(ג) מי שהועמד לרשותו חומר ראיות כאמור בסעיף-קטן (א) לא יפרסם דבר מתוך החומר, אלא באישור מוקדם מאת הועדה.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאית ועדת חקירה שלא להודיע לפלוני כאמור שם, ובלבד ששוכנעה שאין במהלך החקירה כדי לפגוע בו ושברדין וחשבון שלה לא תקבע לגביו ממצאים או מסקנות ולא תמליץ לגביו המלצות.

16. היועץ המשפטי לממשלה

היועץ המשפטי לממשלה רשאי, בעצמו או על ידי נציגו, להתייצב לפני ועדת-חקירה, במסגרת הסדרים שנקבעו לפי סעיפים 7 ו-8, לקחת חלק בחקירת העדים ולהשמיע דברו, והוא יעשה כן לפי פניית הועדה.

17. מינוי עורך-דין

ועדת-חקירה רשאית להטיל על עורך-דין שאינו בשירות המדינה לסייע לה בכל ענין שתמצא לנכון, ובכלל זה חקירת העדים המעידים בפני הועדה.

18. פומביות הדין (תיקון: תשל"ט, תשמ"ה)

(א) ועדת חקירה תדון בפומבי; ואולם רשאית היא לקיים דיון, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות אם שוכנעה שהדבר דרוש לשם שמירה על בטחון המדינה, על יחסי החוץ של המדינה, על ענין כלכלי חיוני של המדינה, או על דרכי הפעולה החסויות של משטרת ישראל, או לשם הגנה על המוסר או על שלומו של אדם.

(ב) הוראות סעיפים 38(ד), 39, 40(ב), (ד) ו-(ה), 41, 42 ו-43 לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957, יחולו, בשינויים המחוייבים, לגבי ועדת-חקירה, והוראות סעיף 38 לחוק דיני העונשין (בטחון המדינה, יחסי-חוץ וסודות רשמיים), תשי"ז-1957, יחולו בשינויים המחוייבים, לגבי אדם המתייצב לפני הועדה כאמור בסעיף 15; הסמכויות הנתונות לפי ההוראות האמורות לבית-המשפט יהיו נתונות ליושב-ראש הועדה.

19. דין וחשבון הועדה

(א) בגמר דיוניה תערוך ועדת-חקירה דין-וחשבון על תוצאות חקירתה ועל המלצותיה, אם תמצא לנכון להוסיף המלצות, ותגיש את הדין-וחשבון לממשלה.

(ב) חבר הועדה שחלק על דין-וחשבון הועדה, תצורף דעתו החולקת לדין-וחשבון.

19א. דו"ח חלקי ודו"ח ביניים (תיקון: תשל"ב)

(א) הועדה רשאית לערוך דו"חות חלקיים.

(ב) הועדה רשאית לערוך דו"חות ביניים שענינם המלצות לנקיטת צעדי ביניים.

(ג) דו"ח חלקי או דו"ח ביניים לא יוגש אלא על פי החלטת הועדה שנתקבלה פה אחד.

(ד) הוראות סעיפים 19 עד 22 ו-26 יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על דין וחשבון לפי סעיף זה, אולם רשאית הועדה שלא לפרסם דין וחשבון כזה, כולו או מקצתו, גם מן הטעם שראתה שפרסומו עלול להכביד על המשך החקירה.

20. פרסום (תיקון: תשל"ט, תשמ"ה)

(א) ועדת-חקירה תפרסם ברבים את הדין-וחשבון שלה סמוך אחרי הגשתו לממשלה;

ואולם רשאית היא שלא לפרסם את הדין-וחשבון, כולו או מקצתו, אם שוכנעה שהדבר דרוש לשם שמירה על בטחון המדינה, על יחסי החוץ של המדינה, על ענין כלכלי חיוני של המדינה או על דרכי הפעולה החסויות של משטרת ישראל, או לשם הגנה על המוסר או על שלומו של אדם.

(ב) החליטה הועדה שלא לפרסם דבר מתוך הדין-וחשבון, תודיע ברבים על הגשת הדין-וחשבון לממשלה ועל החלטתה שלא לפרסמו.

(ג) הועדה רשאית, אם ראתה זאת לנכון, לפרסם את הפרוטוקול של דיוניה, כולו או מקצתו.

21. זכותו של חשוד בעבירה

העלה דין-וחשבון של ועדת-חקירה חשד שאדם פלוני עבר עבירה, והוחלט שלא להעמידו לדין בשל אותה עבירה, יודיע לו היועץ המשפטי לממשלה, לבקשתו, את נימוקי ההחלטה ופרסם, לבקשתו, את הנימוקים ברבים.

22. הדין וחשבון אינו ראייה

דין-וחשבון של ועדת-חקירה לא ישמש ראייה בכל הליך משפטי.

23. נושא המחייב סודיות

קבעה הממשלה, באישור ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, שהענין נושא החקירה או דיוני הועדה מחייבים סודיות, יחולו ההוראות הבאות, זולת אם החליטה הממשלה, באישור כאמור, לסטות מהן, כולן או מקצתן:

(1) לא תפורסם הודעה על הקמת ועדת החקירה;

(2) הוראות סעיף 38 לחוק דיני העונשין (בטחון המדינה, יחסי-חוץ וסודות רשמיים), תשי"ז-1957, יחולו, בשינויים המחוייבים;

(3) מי שהתייצב לפני הועדה לפי סעיף 15 לא ייצגו אלא עורך-דין שאושר לשמש סניגור לפי סעיף 318 לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955;

(4) דיוני הועדה יתקיימו בדלתיים סגורות;

(5) הועדה תגיש את הדין-וחשבון שלה גם לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת;

(6) הועדה לא תפרסם את הדין-וחשבון שלה או את הפרוטוקול של דיוניה.

24. חסינות של חבר ועדה

מי שמכהן או כיהן כחבר של ועדת-חקירה תהיה לו, בקשר לתפקידו כחבר הועדה, כל חסינות הנתונה על פי דין לשופט, ולענין סעיף 131 לפקודת החוק הפלילי, 1936, יהיה גם הוא בכלל שופט.

24א. השפעה שלא כדין (תיקון: תשל"ב)

(א) המשפיע או המנסה להשפיע שלא כדין על ועדת חקירה או על חבר מחבריה בכל הקשור לעבודת הועדה, דינו - מאסר שנה.

(ב) מסירת מידע לועדת חקירה או לחבר מחבריה או הפניית תשומת לבם לענין הקשור בעבודת הועדה אינה עבירה לפי סעיף זה.

25. תיקון פקודת החוק הפלילי, 1936 (תיקון: תשל"ב)

בפקודת החוק הפלילי, 1936 -

- (1) בסעיף 117(1) פסקה רביעית, אחרי "או בית הדין" יבוא "או ועדת החקירה" ואחרי "או כבית דין" יבוא "או כועדת-חקירה";
- (2) בסעיף 119, אחרי "או בית דין" יבוא "או ועדת חקירה";
- (3) בסעיף 120א, בסוף הגדרת "רשות" יבוא "וכן ועדת חקירה לפי חוק ועדות-חקירה, תשכ"ט-1968, או מי שנתמנה לפי סעיף 13 לאותו חוק";
- (4) בסעיף 127, אחרי "בבית משפט" יבוא "או ועדת חקירה על פי חוק ועדות-חקירה, תשכ"ט-1968";
- (5) בסעיף 139, אחרי "בית משפט" יבוא "או ועדת חקירה לפי חוק ועדות-חקירה, תשכ"ט-1968, או יושב-ראש של ועדה כזו";
- (6) בסעיף 144, אחרי "או שופט" יבוא "או חבר ועדת חקירה לפי חוק ועדות-חקירה, תשכ"ט-1968".

26. איסור פרסום (תיקון: תשל"ט)

(א) המפרסם, ללא אישור, דבר מתוך חומר שהועמד לרשותו כאמור בסעיף 15, או מפרסם דבר מתוך דיון של ועדת-חקירה שהתקיים בדלתיים סגורות או מתוך דין-וחשבון או פרוטוקול של ועדת-חקירה שלא פרסם, דינו - מאסר ששה חודשים.

(ב) הממשלה רשאית, בצו, באישור ועדה של הכנסת שהממשלה פנתה אליה, להתיר עיון בדין-וחשבון של ועדת חקירה או בדבר אחר הנזכר בסעיף קטן (א), או בחלק מהם, אשר לא פרסמו, או את פרסומם.

27. הוצאות ושכר

(א) חבר ועדת-חקירה זכאי לקבל הוצאות בסכומים שיקבע מנהל בתי המשפט; מנהל בתי המשפט רשאי לפסוק לחבר ועדת-חקירה שכר בסכום שיקבע אם ראה זאת מוצדק בנסיבות הענין.

(ב) עד שהוזמן להעיד או להציג מסמך או מוצג אחר לפני ועדת-חקירה, רשאי יושב-ראש הועדה לפסוק לו דמי נסיעה ולינה ושכר-בטלה כמו לעד שהוזמן להעיד לפני בית-משפט.

(ג) אדם שהוטל עליו לאסוף חומר כאמור בסעיף 13 והוא אינו בשירות המדינה, ועורך-דין שהוטל עליו תפקיד כאמור בסעיף 17, זכאי לקבל, בנוסף על הוצאותיו הסבירות, שכר בסכום שתקבע הועדה.

(ד) מי שהתייצב לפני ועדת-חקירה כאמור בסעיף 15, רשאית הועדה לפסוק לו את הוצאותיו, כולל הוצאות הייצוג, בסכום שתקבע.

(ה) הסכומים האמורים בסעיף זה ישולמו מאוצר המדינה.

28. שמירת סמכויות ותיאום חיקוקים

(א) אין בחוק זה כדי לגרוע מסמכותו של שר למנות ועדת-בירור לשם בדיקת ענין שבתחום תפקידיו, ובלבד שלא נתמנתה לגביו ועדת-חקירה לפי חוק זה; נתמנתה ועדת-חקירה בענין האמור, לא תמשיך ועדת הבירור בפעולתה.

(ב) מקום שעל פי חיקוק נתונות לאדם או לרשות, או שאפשר ליתן להם, סמכויות של ועדת-חקירה לפי פקודת ועדות-חקירה, ומקום שאדם או רשות הוסמכו בחיקוק לאסוף ראיות לשם הפעלת סמכותם על פי דין - יחולו עליהם הוראות סעיפים 9 עד 11, בשינויים המחוייבים.

29. מניעת אצילה

סמכויות הממשלה לפי חוק זה אינן ניתנות לאצילה.

30. ביטול

פקודת ועדות-חקירה - בטלה.

31. ביצוע ותקנות

שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל דבר הנוגע לביצועו, לרבות סדרי-דין בועדות-חקירה.

¹ ס"ח תשכ"ט, 28; תשל"ו, 28; תשל"ט, 84; תשמ"ד, 153; תשמ"ה, 22; ק"ת תשמ"ד, 948, 2066; תשמ"ה, 1000; תשמ"ו, 299; תשמ"ז, 358; **תשמ"ח, 294**.

² לפי סעיף 7 לחוק ועדות חקירה (תיקון מס' 2), תשל"ט-1979, (ס"ח תשל"ט, 84) יחול סעיף זה גם על שופט שהיה יושב ראש של ועדת חקירה ויצא לגמלאות לפני פרסום החוק ברשומות.